

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Karla Šimky a soudkyň JUDr. Miluše Doškové a Mgr. Evy Šonkové v právní věci žalobkyně: **Den Braven Czech and Slovak, a. s.**, se sídlem Úvalno 353, Úvalno, zastoupená Mgr. Karlem Ležatkou, advokátem se sídlem 28. října 1610/95, Ostrava, proti žalovanému: **Celní úřad pro hlavní město Prahu**, se sídlem Washingtonova 7, Praha 1, ve věci žalob proti exekučním příkazům ze dne 11. 6. 2014, č. j. 85118-3/2014-510000-42.1, ze dne 11. 6. 2014, č. j. 85369-2/2014-510000-42.1, ze dne 11. 6. 2014, č. j. 85153-3/2014-510000-42.1, ze dne 11. 6. 2014, č. j. 85289-2/2014-510000-42.1, ze dne 11. 6. 2014, č. j. 85534-2/2014-510000-42.1, ze dne 11. 6. 2014, č. j. 85187-3/2014-510000-42.1, ze dne 10. 6. 2014, č. j. 85638-2/2014-510000-42.1, ze dne 11. 6. 2014, č. j. 85192-3/2014-510000-42.1, ze dne 11. 6. 2014, č. j. 85499-2/2014-510000-42.1, ze dne 11. 6. 2014, č. j. 85552-2/2014-510000-42.1, ze dne 30. 6. 2014, č. j. 97313/2014-510000-42.1, a proti rozhodnutím žalovaného ze dne 8. 8. 2014, č. j. 109675-19/2014-510000-11, ze dne 8. 8. 2014, č. j. 109675-24/2014-510000-11, ze dne 8. 8. 2014, č. j. 109675-15/2014-510000-11, ze dne 8. 8. 2014, č. j. 109675-11/2014-510000-11, ze dne 8. 8. 2014, č. j. 109675-38/2014-510000-11, ze dne 8. 8. 2014, č. j. 109675-13/2014-510000-11, ze dne 8. 8. 2014, č. j. 109675-56/2014-510000-11, ze dne 8. 8. 2014, č. j. 109675-12/2014-510000-11, ze dne 8. 8. 2014, č. j. 109675-47/2014-510000-11, ze dne 8. 8. 2014, č. j. 109675-65/2014-510000-11, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 16. 9. 2016, č. j. 11 Af 64/2014 - 83, o návrhu žalovaného na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti,

t a k t o :

Kasační stížnosti žalovaného **se nepřiznává** odkladný účinek.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 16. 9. 2016, č. j. 11 Af 64/2014 - 83, rozhodl ve výroku I., že se žaloby podané žalobkyní proti exekučním příkazům žalovaného ze dne 11. 6. 2014, č. j. 85118-3/2014-510000-42.1, ze dne 11. 6. 2014, č. j. 85369-2/2014-510000-42.1, ze dne 11. 6. 2014, č. j. 85153-3/2014-510000-42.1, ze dne 11. 6. 2014, č. j. 85289-2/2014-510000-42.1, ze dne 11. 6. 2014, č. j. 85534-2/2014-510000-42.1, ze dne 11. 6. 2014, č. j. 85187-3/2014-510000-42.1, ze dne 10. 6. 2014, č. j. 85638-2/2014-510000-

42.1, ze dne 11. 6. 2014, č. j. 85192-3/2014-510000-42.1, ze dne 11. 6. 2014, č. j. 85499-2/2014-510000-42.1, ze dne 11. 6. 2014, č. j. 85552-2/2014-510000-42.1, odmítají. Výrokem II. uvedeného rozsudku městský soud zrušil rozhodnutí žalovaného ze dne 8. 8. 2014, č. j. 109675-19/2014-510000-11, ze dne 8. 8. 2014, č. j. 109675-24/2014-510000-11, ze dne 8. 8. 2014, č. j. 109675-15/2014-510000-11, ze dne 8. 8. 2014, č. j. 109675-11/2014-510000-11, ze dne 8. 8. 2014, č. j. 109675-38/2014-510000-11, ze dne 8. 8. 2014, č. j. 109675-13/2014-510000-11, ze dne 8. 8. 2014, č. j. 109675-56/2014-510000-11, ze dne 8. 8. 2014, č. j. 109675-12/2014-510000-11, ze dne 8. 8. 2014, č. j. 109675-47/2014-510000-11, ze dne 8. 8. 2014, č. j. 109675-65/2014-510000-11, jakož i exekuční příkaz žalovaného ze dne 30. 6. 2014, č. j. 97313/2014-510000-42.1. Výrokem III. pak rozhodl o nákladech řízení. Městský soud takto rozhodl k žalobám, které žalobkyně podala jednak proti shora uvedeným rozhodnutím žalovaného ze dne 8. 8. 2014, o námitkách vůči jednotlivým exekučním příkazům ze dne 10. 6. 2014 a 11. 6. 2014, a jednal k žalobě přímo proti exekučnímu příkazu ze dne 30. 6. 2014. Předmětnými exekučními příkazy vydanými žalovaným byla žalobkyni nařízena daňová exekuce příkázáním pohledávky z účtu u poskytovatele platebních služeb k zaplacení nedoplatku včetně úroků z prodlení.

[2] Žalovaný (dále jen „stěžovatel“) se včasnou kasační stížností domáhá zrušení uvedeného rozsudku městského soudu, a to v rozsahu výroků II. a III. Stěžovatel pak Nejvyššímu správnímu soudu také navrhl přiznat podané kasační stížnosti odkladný účinek.

[3] Ve svém návrhu stěžovatel uvedl, že stěžejním důvodem jeho podání jsou pro něj negativní právní následky účinků napadeného rozsudku, když musí žalobci vrátit peněžitě plnění, které získal v rámci daňové exekuce realizací právě napadeným rozsudkem zrušeného exekučního příkazu ze dne 30. 6. 2014, č. j. 97313/2014-510000-42.1, přičemž musí žalobci přiznat též úrok z neoprávněného jednání správce daně ve smyslu § 254 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „daňový řád“).

[4] V této souvislosti stěžovatel odkázal na § 124a daňového řádu, avšak konstatoval, že toto ustanovení dopadá pouze do sféry právních následků bezprostředně souvisejících s rozhodnutím městského soudu, tedy v tomto konkrétním případě má přímý dopad pouze na zrušený exekuční příkaz, resp. na řízení, které bude vedeno podle pokynů městského soudu uvedených v napadeném rozsudku. Jiná situace podle názoru stěžovatele nastává u přiznání úroku z neoprávněného jednání správce daně, kde § 124a daňového řádu uplatnit nelze, neboť takové rozhodnutí nebylo dotčeno přezkumem městského soudu a není ani předmětem této kasační stížnosti. Na jednu stranu je tak stěžovatel povinován v důsledku provedení řízení o správní žalobě k přiznání úroku z neoprávněného jednání správce daně, na druhou stranu ovšem abscentuje právní úprava, jak bude naloženo s peněžními prostředky a zejména po právní stránce s rozhodnutím, kterým byly tyto peněžní prostředky přiznány, pokud bude v kasační stížnosti úspěšnější ta strana sporu, která takové finanční prostředky druhé straně vyplatila. Stěžovatel se tudíž dostává do poměrně komplikované situace, kdy mu není jasné, jak v případě úspěchu v řízení o kasační stížnosti s takovým rozhodnutím o přiznání úroku z neoprávněného jednání

pokračování

správce daně naloží a jakým způsobem (na základě jakého individuální správního aktu) poté bude po žalobci uhrazenou částku požadovat zpět.

[5] Podle názoru stěžovatele pak na danou věc dopadají, i když v daleko méně závažné míře, rovněž negativa spojená s prováděním účetních operací v evidenci cla související s přesunem peněžních prostředků pro účely vypořádání přeplatku cla vzniklého zrušením exekučního příkazu, které budou mít evidenční dopad na konečnou sumu vyměřeného cla jako tradičního vlastního zdroje peněžních prostředků Evropské unie, v rámci pravidelných (měsíčních) odvodů těchto prostředků (vyměřeného cla) do rozpočtu Evropské unie. Celní správa České republiky totiž fakticky odvádí do rozpočtu Evropské unie předepsané vlastní tradiční zdroje s dvouměsíční prodlevou. Stěžovatel tedy tímto upozorňuje na skutečnost, po jakou dobu se bude muset zabývat nápravou vzniklých nesrovnalostí v evidenci cla, které s určitou pravděpodobností po „ručním“ zásahu vzniknou, když se nejedná o rutinní záležitost.

[6] Přiznáním odkladného účinku podané kasační stížnosti se tak podle tvrzení stěžovatele významně sníží riziko spočívající v nejasné nápravě právního jednání při přiznání úroku z neoprávněného jednání správce daně a odstraňování následků spojených s ručním zásahem administrátora do evidence cla. Na straně žalobce přitom nevznikne téměř žádná újma, neboť rozhodnutím v řízení o kasační stížnosti bude najisto postaveno, zda mu úrok z neoprávněného jednání správce daně svědčí, či nikoli. Újmu na straně žalobce stěžovatel nespatřuje ani v tom, že do dnešního dne fakticky nevypořádal (resp. nevrátil) přeplatek cla ve smyslu napadeného rozsudku, neboť do okamžiku jeho faktického vrácení přirůstají k tomuto peněžnímu plnění také úroky.

[7] Podle § 107 s ř. s. *kasační stížnost nemá odkladný účinek; Nejvyšší správní soud jej však může na návrh stěžovatele přiznat. Ustanovení § 73 odst. 2 až 5 s. ř. s. se užije přiměřeně.*

[8] Podle § 73 odst. 2 s. ř. s. *soud na návrh žalobce po vyjádření žalovaného usnesením přizná žalobě odkladný účinek, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro žalobce nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem.*

[9] Kasační stížnost je mimořádným opravným prostředkem, neboť směřuje proti pravomocnému rozhodnutí krajského soudu. K přiznání odkladného účinku, tím spíše, je-li navrhován správním orgánem, by proto mělo docházet pouze ve zcela ojedinělých případech. Návrh stěžovatele, který je správním orgánem, je třeba hodnotit ve světle názoru vyjádřeného v usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 4. 2007, č. j. 2 Ans 3/2006 - 49, jakkoliv se týká ještě předcházející právní úpravy odkladného účinku: „S ohledem na postavení správního orgánu v systému veřejné správy bude přiznání odkladného účinku kasační stížnosti k jeho žádosti vyhrazeno zpravidla ojedinělým případům, které zákon opisuje slovy o nenahraditelné újmě.“ V citovaném rozhodnutí rozšířený senát Nejvyššího správního soudu příkladmo uvádí jako relevantní situaci pro udělení odkladného účinku případy vrácení řidičského oprávnění duševně choré osobě, vystavení zbrojního průkazu nebezpečnému recidivistovi, udělení povolení k obchodu s vojenským materiálem zločinnému podniku.

[10] Institut odkladného účinku je primárně spjat s žalobou jakožto nástrojem ochrany veřejných subjektivních práv adresáta veřejnoprávního působení. Odkladný účinek přiznávaný žalobě má proto ochránit tohoto adresáta veřejné správy před případnými neodstranitelnými negativními následky aktu veřejné správy. Postavení žalovaného správního orgánu, jemuž soudní řád správní přiznal legitimaci podat kasační stížnost jako orgánu moci výkonné, spíše nasvědčuje tomu, že poskytnutím legitimace k podání kasační stížnosti správnímu orgánu se vyjadřuje zájem na efektivitě působení objektivního práva a jednotě a zákonnosti rozhodování krajských soudů ve správním soudnictví. Z tohoto hlediska je nutno nazírat i na otázku odkladného účinku kasační stížnosti (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 7. 2009, č. j. 6 Ads 87/2009 - 49, nebo ze dne 30. 6. 2015, č. j. 5 Ads 118/2015 - 18).

[11] Výše uvedené plně koresponduje se zákonnou úpravou možností přiznání odkladného účinku kasační stížnosti podle § 107 odst. 1 s. ř. s. za přiměřeného použití § 73 odst. 2 s. ř. s., které umožňuje přiznat odkladný účinek na návrh žalobce. Z textu posledně uvedeného ustanovení, konkrétně ze slovního spojení „na návrh žalobce“, je možné usuzovat, že odkladný účinek bude zpravidla přiznáván na návrh osoby, která se domáhá ochrany svých veřejných subjektivních práv v postavení žalobce proti správnímu orgánu v postavení žalovaného. Přiznání odkladného účinku na návrh stěžovatele, který je jako správní orgán v postavení žalovaného, bude tedy připadat v úvahu pouze ve výjimečných případech.

[12] V tomto světle je potom třeba chápat i pojetí újmy, která má hrozit žadateli o přiznání odkladného účinku, jímž je správní orgán. K této otázce se vyjádřil rozšířený senát Nejvyššího správního soudu v již zmiňovaném usnesení ze dne 1. 7. 2015, č. j. 10 Ads 99/2014 - 58, takto: „Zatímco žalobce bude zpravidla spojovat újmu se svými subjektivními právy, která může okamžitý výkon rozhodnutí krajského soudu skutečně závažně ohrozit, žalovaný žádná subjektivní práva nemá. Tím spíše nemůže mít práva, jež by mohla být výkonem napadeného rozsudku či jeho jinými následky ohrožena. Jeho úkolem je v soudním řízení hájit zákonnost jím vydaného rozhodnutí. Otázka zákonnosti rozhodnutí není důvodem pro přiznání odkladného účinku. Při rozhodování o návrhu na přiznání odkladného účinku soud nijak nepředjímá, jaké bude meritorní rozhodnutí ve věci samé. Výše uvedené neznamená, že odkladný účinek kasační stížnosti nemůže být žalovanému přiznán za žádných okolností. Půjde však o případy výjimečné, kdy odložení účinků rozhodnutí krajského soudu bude podmíněno ochranou důležitého veřejného zájmu, jehož ohrožení bude v konkrétním případě představovat právě onu nepoměrně větší újmu, než která přiznáním odkladného účinku vznikne jiným osobám a jež nebude v rozporu s jiným veřejným zájmem. Žalovaný musí stejně jako žalobce újmu tvrdit a osvědčit, tj. vysvětlit, v čem tato újma a její intenzita spočívá. [...] Na žalovaného musí být z hlediska tvrzené újmy, její intenzity a jejího osvědčení kladeny stejné nároky jako na žalobce. Újmou žalovaného proto nebude ohrožení jakéhokoliv veřejného zájmu, resp. veřejného zájmu v širším slova smyslu, tj. např. zájmu na obecném výběru daní, na jednotném postupu správních orgánů či na procesně hladkém průběhu řízení. Ohrožení veřejného zájmu nemůže zpravidla představovat ani přiznání a vyplacení určité částky důchodu. Náklady důchodového pojištění jsou součástí nákladů státního rozpočtu; s ohledem na jeho rozsah a obsah je i případné vyplacení neprávem přiznané dávky újmou spíše zanedbatelnou.“

pokračování

[13] Nepochybně existuje veřejný zájem na řádné správě daní, resp. cla, a jejich včasnému a efektivnímu výběru. To však neznamená, že lze paušálně přiznávat odkladný účinek žalobám příslušných správních orgánů či kasačním stížnostem směřujícím proti zrušujícím rozsudkům krajských soudů (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 8. 2015, č. j. 2 Afs 193/2015 - 62). K přiznání odkladného účinku lze v takových případech přistoupit jen ve zcela ojedinělých a z povahy věci závažných situacích. Nejvyšší správní soud tak například v usnesení ze dne 5. 1. 2005, č. j. 1 Afs 106/2004 - 49, dovodil, že nelze nenahraditelnou újmu (dle předchozí dikce § 73 odst. 2 s. ř. s.) způsobenou stěžovateli (tj. žalovanému správnímu orgánu) spatřovat v tom, že tento bude povinen vyplatit žalobci přeplatek na dani.

[14] V nyní projednávané věci v případě nepřiznání odkladného účinku kasační stížnosti bude stěžovatel na základě pravomocného rozsudku městského soudu povinen vrátit žalobkyni peněžité plnění, které získal v rámci daňové exekuce, přičemž musí žalobkyni přiznat též úrok z neoprávněného jednání správce daně ve smyslu § 254 daňového řádu.

[15] Přestože jsou okolnosti řešeného případu značně specifické, otázka zákonnosti rozhodnutí nemůže být sama o sobě důvodem pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti. Peněžitá částka, která má být ze státního rozpočtu vyplacena, jistě není zanedbatelné výše, avšak v souhrnu celkových příjmů státu nepředstavuje natolik zásadní položku, že by mohla jakkoliv ohrozit jeho fungování. Pokud by kasační stížnost stěžovatele byla důvodná a žalobkyně by byla povinna takto vyplacenou částku vrátit, neznamenalo by to bez dalšího znemožnění řádného výběru a správy na úseku daní a cla. V takovém případě pak bude stěžovatel povinen vzniklou situaci řešit a v mezích zákona a svých kompetencí činit kroky k tomu, aby vyplacená částka byla žalobkyni vrácena, a to i přes jím tvrzené riziko spočívající v nejasné nápravě právního jednání při přiznání úroku z neoprávněného jednání správce daně.

[16] Na uvedených závěrech nemůže ničeho změnit ani tvrzení stěžovatele týkající se negativ spojených s prováděním účetních operací v evidenci cla, neboť tímto stěžovatel zcela předjímá potenciální komplikace spojené právě s odstraňováním následků „ručního“ zásahu administrátora do dané evidence. Nadto je třeba podotknout, že k provádění takovýchto účetních operací jsou příslušné správní orgány vybaveny personální, technickou a zejména odbornou kapacitou, a proto není na místě, aby se stěžovatel dovolával případných komplikací, které mohou v rámci jeho činnosti na úseku správy a evidence cla nastat.

[17] Vzhledem k tomu, že stěžovatel neprokázal, že výkon či účinky napadeného rozsudku by vedly ke vzniku nepoměrně větší újmy, Nejvyšší správní soud se již nezabýval tím, zda by přiznání odkladného účinku kasační stížnosti nebylo v rozporu s veřejným zájmem.

[18] Z výše uvedených důvodů tak Nejvyšší správní soud odkladný účinek kasační stížnosti nepřiznal.

[19] Nejvyšší správní soud zároveň dodává, že z rozhodnutí o nepřiznání odkladného účinku kasační stížnosti nelze v žádném případě dovozovat jakékoli závěry ohledně toho,

jak bude o kasační stížnosti rozhodnuto ve věci samé (viz usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 10. 2005, č. j. 8 As 26/2005 – 76).

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 13. prosince 2016

JUDr. Karel Šimka
předseda senátu